

Monumentnummer*: 521219

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82658/126

Woonplaats* Tilburg
Gemeente* Tilburg
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Tilburg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Tilburg
Sectie* N
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 16793

Omschrijving**

Inleiding

De FABRIKANTENVILLA werd in 1929-1930 gebouwd in Expressionistische stijl naar ontwerp van architect J. de Lugt voor de textielabrikant Arn. Eras. Rond 1993 werd het poortje met het linkerbuurpand afgebroken ten gunste van de bouw van een nieuwe hoofdingang. Het pand dient in 1999 als kantoor.

Omschrijving

De tweelaagse villa heeft een rechthoekige plattegrond onder een samengesteld schilddak met rode opnieuw verbeterde Hollandse dakpannen. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met een geblokte zwarte natuurstenen plint en speklagen van beton met grind. Het linkergedeelte, in de rooilijn, heeft op de begane grond en de verdieping een samengesteld zesdelig venster met een granieten omlijsting en tussenstijlen. De bovenlichten zijn van glas-in-lood.

De topgevel, met daarachter een haaks zadeldak, is geheel uitgevoerd in natuursteen en heeft een oeil de boeuf met glas-in-lood en sierreliëfs rondom. De rest van de gevel springt naar achteren. In de zijgevel van bovengenoemde risaliet bevindt zich op de begane grond en etage elk een venster. Het eerste heeft uitzicht over de entree. Een brede betonnen luifel op granieten pilaren overschaduwde de houten deuren met glas-in-lood raampjes. De sokkels en de pilaren zelf zijn in tegenstelling tot het ruwe graniet elders, gepolijst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hiernaast bevindt zich een gevelsteen: "Deze steen is gelegd door Arnoud Eras 2 januari 1930". Boven de luifel bevinden zich twee gekoppelde vensters in glas-in-lood. Naast de entree is er een granieten driezijdige erker over twee verdiepingen gebouwd, onder plat dak.

De vensters zijn voorzien van glas-in-lood. De borstwering heeft middenvoor een decoratief reliëfpatroon. De houten gootlijst kraagt ver over. Midden in het dakvlak is een driedelige dakkapel met getoogd dak geplaatst. De rechterzijgevel springt na een kort blind deel uit; in deze hoek is een venster geplaatst. Op de begane grond heeft deze gevel verder twee deuren met daartussen een breed venster. Op de etage bevinden zich twee vierruits vensters. De linkerzijgevel is grotendeels uitgebroken en gewijzigd ten gunste van de nieuwe ingang. In het midden bevindt zich de glas-in-lood partij die de trap erachter verlicht. De achtergevel heeft in het midden een grote vijfhoekige erker met gemetselde borstwering. Links hiervan openslaande deuren met boven de latei een glas-in-lood raam met grindbetonnen latei. Rechts van de erker een breed raam. Alle dagkanten van venster- en deuropeningen zijn in deze gevel voorzien van siermetselwerk. De ramen in deze gevel en de zijgevel hebben rolluiken met bronzen rolluikkasten. Op de verdieping bevinden zich nog twee grote ramen. Midden in het dakvlak is er een driedelige dakkapel met getoogd dak geplaatst.

Het pand bezit diverse sierhekken. De voortuin wordt afgeschermd door een laag smeedijzeren hek. De oprijlaan ernaast wordt afgezet door een laag dubbel hek tussen gemetselde standers met natuurstenen sierkogels. Iets verderop bij de zijentree zijn hoge plaatijzeren hekken gezet, voorzien van krullen en punten.

Via de hoofdingang komt men in het tochtportaal. De vloer is van grijsgroen marmer, de hoge lambrizing van donkergroen gepolijst marmer waarin op vloeiende wijze een radiator is opgenomen. Er is een sober stucplafond met concentrische lijnen en profielranden. De donkere houten tochtdeuren zijn voorzien van Art Déco glas. Hierachter bevindt zich de centrale hal. Deze heeft, evenals de andere vertrekken op de begane grond, donker houten parket op de vloer. Er zijn verscheidene houtsoorten gebruikt. Het plafond heeft een cassettenverdeling en er is ook donker hout gebruikt voor de lambrizing, de brede bordestrap en de sierschouw in de hoek. Deze schouw heeft een marmeren binnenbekleding en een houten omlijsting waarin een gesneden reliëf is opgenomen van een bebaarde man die de handen bij een open vuur warmt. In de lambrizing zijn kasten opgenomen voor de radiatoren. Alle paneeldeuren hebben decoratief snijwerk in Art Décostijl van vlinders, insecten en vrij ornament.

Rechts van het tochtportaal bevindt zich een grote kamer met een sobere schouw en een nis waarin een tot de inrichting behorende hoekbank is opgesteld. Het parket heeft hier een zwart meanderpatroon als rand. De deur hierachter leidt naar een gang met terrazzo op de vloer en betegelde wanden, die uitkomt op de zijdeur. Een deur leidt naar de keuken. De achterste kamer grenst aan de achtergevel. Deze ruimte heeft een gewelfd stucplafond en een grote vijfhoekige erker. Aan de linkerwand bevindt zich een schouw. Links van het tochtportaal bevindt zich een kamer en via een dwarsgang bereikt men de sanitairgroep. Zowel de kleine hal, de ruimte met wastafel en de w.c.-ruimte zelf zijn met genuanceerd groen gewolkte tegels en zwarte randtegels bekleed, alle drie hebben zij een glas-in-lood legraam. De hal en de ruimte met wastafel hebben een terrazzovloer. De wastafel is van zwart met wit en goud geaderd marmer in een chromen omlijsting, met spiegel. Hiernaast bevindt zich een verchroomd verwarmbaar handdoekrekje. De toiletruimte beschikt over een vloer van grijsgroen marmer en een, naast het toilet, in de rechtermuur ingebouwd langwerpige pissoir. De bordestrap in de centrale hal heeft brede balusters en een hoofdbaluster van hout. De forse gedrongen hoofdvorm ervan wordt opgevangen door verfijnd snijwerk. De trap wordt verlicht door drie rechthoekige panelen met Art Déco glas. Op de overloop bevindt zich weer een radiator met kast. De vertrekken alhier zijn bij de verbouwing tot kantoor in lichte kleuren uitgevoerd.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pand is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de bouw van fabrikantenvilla's binnen het bestaande stedelijke weefsel; het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de fabrikantenvilla. Architectuurhistorisch is het pand waardevol vanwege de stijl, het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek en als voorbeeld van het werk van de architect. Het gebouw heeft ensemblewaarde als onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van nationaal belang is. Tenslotte is het pand belangrijk vanwege de gaafheid van in- en exterieur en in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke bebouwing.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis